

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.591/2019/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Katona Sándor, a tanács elnöke

. Somogyi Gábor, előadó bíró

. Vaskuti András, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2019. október 16.

Az ügy tárgya: garázdaság vétsége és más bűncselekmény

Terhelt: ... és társa

Első fok: Debreceni Járásbíróság, 81.Bpk.1004/2018/2., végzés,
tárgyalás mellőzésével, 2018. október 24.

Az indítvány előterjesztője: ú-Bihar Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: ... II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság vétsége és más bűncselekmény miatt ... és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Járásbíróság 81.Bpk.1004/2018/2. számú végzését ... II. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy e terhelt szabadságvesztésének tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.

Egyebekben a megtámadott határozatot ... II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 15.000 (tizenötezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] **I.** A Debreceni Járásbíróság a 2018. október 24-én meghozott 81.Bpk.1004/2018/2. számú büntetővégzésével ... II. rendű terhelttel szemben társtettesként elkövetett garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés] és társtettesként elkövetett testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) és (2) bekezdés] miatt - mint visszaesővel szemben, halmazati büntetésül - 2 év 6 hónap szabadságvesztést szabott ki, melynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, és akként rendelkezett, hogy abból a terhelte - a végrehajtás elrendelése esetén - legkorábban a büntetések háromnegyed részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra; egyúttal elrendelte a II. rendű terhelte pártfogó felügyeletét.
- [2] A végzés - tárgyalás tartására irányuló kérelem hiányában - ... II. rendű terhelte tekintetében 2018. november 16. napján jogerőre emelkedett.
- [3] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség B.1185/2018/2-I. szám alatt, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítva, a II. rendű terhelte javára terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben a jogerős ítélet megváltoztatását, és a II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés mértékének enyhítését kérte.
- [4] Indokolásában utalt arra, hogy a Btk. 85. § (1) bekezdése szerint a két évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés végrehajtása függeszthető fel próbaidőre, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. A jogerős határozatban a II. rendű terhelttel szemben kiszabott 2 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését tehát a törvény nem teszi lehetővé, a Debreceni Járásbíróság végzése ezért törvénysértő, a törvénysértés pedig a Be. 671. §-a szerinti egyszerűsített felülvizsgálat útján nem orvosolható.
- [5] Az ügyészség utalt arra, hogy a bíróság jogerős végzésében a II. rendű terhelte esetében irányadó büntetési tétel keretei között, a középértéket meghaladó büntetést szabott ki. Ugyanakkor arra helyesen következtetett, hogy a büntetés céljai annak végrehajtása nélkül is elérhetők, mert a terhelte korábban más jellegű, lényegesen korábban elkövetett bűncselekmények miatt volt büntetve, továbbá két kiskorú gyermeket is nevel.
- [6] Ezért - az ügyészség álláspontja szerint - a II. rendű terhelte terhére rótt cselekmények tárgyi súlyát, a büntetiskiszabási körülményeket és a határozat belső arányosságát is szem előtt tartva a büntetési célok - a próbaidő tartamának változatlanul hagyása mellett - a szabadságvesztés mértékének csökkentésével is elérhetők.
- [7] Észrevételezte továbbá az ügyészség, hogy a bíróság végzésében a terhelte pártfogó felügyeletét elrendelte, noha a visszaeső terhelte a próbaidő tartama alatt a törvény kötelező rendelkezése alapján áll pártfogó felügyelet alatt.
- [8] A Legfőbb Ügyészség a BF.263/2019/3. számú átiratában a megyei főügyészség indítványát fenntartotta, és a II. rendű terhelte szabadságvesztésének enyhítését indítványozta.
- [9] A II. rendű terhelte védője írásbeli észrevételében mindenben osztotta az indítványban foglaltakat.
- [10] **III.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése értelmében tanácsülésein bírálta el.
- [11] A felülvizsgálati indítvány alapos.
- [12] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, második fordulata alapján pedig akkor, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt szabtak ki - a ba) alpont szerint - törvénysértő büntetést.
- [13] A Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja akkor biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét, ha a bíróság jogerős ítéletében a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztette fel a büntetés végrehajtását.
- [14] Az említett okokból a Be. 651. § (1) bekezdése és a Be. 652. § (3) bekezdése szerint a terhelte terhére az ügyész a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított 6 hónapon belül jogosult felülvizsgálati indítványt benyújtani. A törvénysértés orvoslása érdekében a terhelte javára benyújtott felülvizsgálati

indítvány előterjesztése időhatárhoz nem kötött [Be. 652. § (4) bekezdés].

- [15] Előrebocsátja a Kúria, hogy a végrehajtás felfüggesztésének kérdése a törvényi kizártságon kívüli esetekben mérlegelhető; ugyanakkor a felfüggesztés próbaidejére, illetve arra nézve, hogy a felfüggesztés alkalmazása legfeljebb milyen tartamú büntetés esetében mérlegelhető, kötelező törvényi rendelkezések is vonatkoznak. Ilyen a próbaidő - kiszabott szabadságvesztéshez is igazodó - legrövidebb és (generális) leghosszabb tartama; illetve az is, hogy a Btk. 86. § (1) bekezdés a)-c) pontjában írt, törvényi kizártságot eredményező okok hiányában is [a Btk. 85. § (1a) bekezdésében írtakat ide nem értve] csak a két évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés végrehajtása függeszthető fel.
- [16] Kétségtelen, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés esetében is a szabadságvesztés a büntetés, és éppen ezért a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a büntetés végrehajtásának a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére történő felfüggesztése a hivatkozott törvényhely b) pont második fordulata szerinti - a büntetőjog más szabályának megsértéséből eredő - törvénytörő büntetéstől elkülönült felülvizsgálati ok.
- [17] Ez azonban nem jelenti azt, hogy a végrehajtás felfüggesztése kapcsán más törvénytörés nem felülvizsgálati ok. Az is kétségtelen, hogy bár a végrehajtásában felfüggesztett büntetés nem képez önálló büntetési nemet, azonban az így kiszabott szabadságvesztés is - bár végrehajtása a próbaidő függvényében áll - büntetés.
- [18] A törvényben engedélyezettnél hosszabb tartamú szabadságvesztés végrehajtásának a törvény kötelező rendelkezésébe ütköző felfüggesztése tehát valójában azt jelenti, hogy az így kiszabott büntetés nem illeszkedik a törvénybe, ekként az törvénytörő; azért, mert olyan tartamú szabadságvesztés esetében biztosítja a végrehajtás felfüggesztését, amire a törvényi rendelkezés nem ad lehetőséget.
- [19] Ehhez képest a végrehajtásában felfüggeszthető szabadságvesztés tartamára vonatkozó kötelező törvényi előírások megszegése egyben a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulata szerinti, - a ba) alpont esetében - az adott büntetés törvénytörő kiszabását jelentő felülvizsgálati okot valósít meg.
- [20] Általános érvennyel kimondható, hogy törvénytörő büntetés címén felülvizsgálati okot képez az olyan anyagi jogi szabály megszegése, aminek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény az ítélőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, másként szólva ilyen büntetést - illetve ilyen formában joghátrányt - a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé.
- [21] Ugyanez történik akkor is, ha ugyan a Btk. 86. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott kizáró okok egyike sem áll fenn [s ekként nem a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok valósul meg], azonban a bíróság olyan (nemű vagy mértékű) büntetés végrehajtását függeszti fel próbaidőre, aminek a felfüggesztését a törvény nem teszi lehetővé.
- [22] A Btk. 85. § (1) bekezdése szerint a 2 évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha - különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel - alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Az említett törvényhely (2) bekezdése szerint a próbaidő tartama - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - 1 évtől 5 évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években vagy években és hónapokban kell meghatározni.
- [23] Megjegyzi a Kúria, hogy a jelen ügyben elbírált cselekmény elkövetése és jogerős elbírálása között, 2015. szeptember 15-i hatállyal a 2015. évi CXL. törvény módosította a Btk.-t, és annak 29. § (1) bekezdése beiktatta a Btk. 85. § (1a) bekezdését, ami - bizonyos esetekben - az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztését is lehetővé tette. Ennek alkalmazhatósága azonban jelen ügyben nem kerülhetett szóba, mert az csak a határázár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §), a határázár megrongálása (Btk. 352/B. §), valamint a határázárral kapcsolatos

építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) miatt kiszabott szabadságvesztésre vonatkozik.

- [24] Törvényt sértett tehát az eljáró bíróság, amikor jelen ügyben a II. rendű terhelttel szemben kiszabott 2 év 6 hónap szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. Végrehajtandó szabadságvesztést viszont a bíróság nem szabhatott volna ki büntetővégzésben, mert azt a Be. 740. § (2) bekezdése nem teszi lehetővé.
- [25] Ugyanakkor a büntetés törvénysértő volta e körben a Kúria teljes felülbírálati jogkörét megnyitotta, döntési jogkörét azonban - a felülvizsgálati indítvány irányával összhangban - csak a terhelt javára. A Kúria észlelte azt, hogy a 2 évet meghaladó tartamú szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztése a terhelt számára a törvény ellenében biztosított előny, de azt is, hogy a II. rendű terhelttel szemben 2 évet meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása pedig indokolatlan hátrány. Két évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén pedig - a Btk. 86. § (1) bekezdés szerinti kizáró ok hiányában - a végrehajtás felfüggesztése már nem ütközik kötelező törvényi rendelkezésbe.
- [26] A törvénynek megfelelő határozat meghozatala végett a döntési jogkör így nem a végrehajtás felfüggesztésének mellőzésével, hanem a kiszabott szabadságvesztés tartamának megváltoztatása révén gyakorolható; ez jelen esetben a Be. 659. § (5) bekezdéséből is fakadó törvényi kötelezettség.
- [27] Ezért a Kúria úgy látta helyesnek és egyúttal törvényesnek, hogy a II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 évre enyhíti. Ekként annak végrehajtásának felfüggesztése a szabadságvesztések tartamánál nem rövidebb próbaidőre, immár megfelel a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdésében írt, eltérést, bírói mérlegelést nem tűrő rendelkezéseknek.
- [28] Helytállóan utalt rá a megyei főügyészség miszerint tévesen rendelkezett a járásbíróság a II. rendű terhelt pártfogó felügyeletének elrendeléséről; helyesen azt kellett volna megállapítania, hogy a terhelt - a törvény kötelező rendelkezése alapján [Btk. 69. § (2) bekezdés b) pont] - pártfogó felügyelet alatt áll. Ez azonban nem érinti azt, hogy az intézkedés alkalmazása a II. rendű terhelttel szemben törvényes, így a szóban lévő rendelkezés a felülvizsgálati eljárásban nem helyesbíthető.

Az indítvány és a döntés további elvi tartalma

- [29] A két évet meghaladó tartamú szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése a törvény kötelező rendelkezésébe ütközik. Ezért az ilyen büntetés törvénysértő, ami a felülvizsgálati eljárásban a szabadságvesztés tartamának mérséklésével is orvosolható.

Záró rész

- [30] Ekként a Kúria - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, aminek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozott; a II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 évre enyhítette, nem érintve a megállapított bűnösséget, jogi minősítést és a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést.
- [31] A Kúria egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.
- [32] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költség megállapítása a 18/2018. (VI.18.) IM rendelettel módosított a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII.27.) IM rendelet 1. § (1) és (2) bekezdésére tekintettel a 7. § (3) bekezdésén alapul, melyet a Be. 664. § (1) bekezdése alapján az állam visel.
- [33] **IV.** A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.
- [34] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén

alapul; az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. október 16.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
Lévai Viktória
tisztviselő